

Aan de colleges van burgemeester en wethouders
van de 17 gemeenten in Zuid-Holland Zuid

Dordrecht, 23 februari 2017

INFORMATIEBRIEF VAN HET DAGELIJKS BESTUUR

Betreft: informatiebrief over (1) oplossen capaciteitsproblemen Veilig Thuis en Crisis Interventie Team en (2) positionering Veilig Thuis

Geachte leden van het college,

Met deze brief willen wij u informeren over de besluitvorming door het Algemeen Bestuur van de Dienst Gezondheid & Jeugd (DG&J) op 15 december 2016, over:

1. het oplossen van de capaciteitsproblemen van Veilig Thuis en het Crisis Interventie Team (CIT) en
2. de positionering van Veilig Thuis.

Daarnaast hebben wij op 15 en 22 februari 2017 regionale informatiebijeenkomsten georganiseerd voor gemeenteraadsleden over deze onderwerpen.

Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de adviesnota op basis waarvan het Algemeen Bestuur heeft besloten. U vindt de adviesnota op:

https://www.dienstgezondheidjeugd.nl/images/downloads/gemeenten/2016_bestuursstukken/ABstukken_15_december2016_samengevoegd_deell.pdf.

Inleiding

Voor veel mensen is een veilig thuis een vanzelfsprekendheid. Echter, een deel van de kinderen en volwassenen in Nederland en ook in onze regio, heeft te maken met kindermishandeling en huiselijk geweld. We willen dat ook deze kinderen en volwassenen zich thuis veilig kunnen voelen. Daarvoor is het van belang dat Veilig Thuis de zorgen die worden gemeld over deze kinderen en volwassenen zorgvuldig beoordeelt. Veilig Thuis draagt eenvoudige en enkelvoudige meldingen na beoordeling over aan lokale teams of hulpverlening, zodat er snel een veiligheidsplan kan worden gemaakt en hulp op gang komt. In geval van ernstige en meervoudige meldingen, doet Veilig Thuis onderzoek en zorgt voor een veiligheids- en herstelplan. Veilig Thuis werkt samen met het Crisis Interventie Team (CIT), voor het stabiliseren van acute crisissituaties. Het CIT is ook beschikbaar en bereikbaar voor het stabiliseren van niet-geweld gerelateerde crisissituaties van jeugdigen.

Capaciteitsproblemen

In 2016 zijn capaciteitsproblemen ontstaan bij zowel Veilig Thuis¹ en het CIT². Gezien de kwetsbare doelgroep van Veilig Thuis en het CIT, vinden we het belangrijk dat Veilig Thuis en het CIT direct de inzet kunnen plegen die nodig is.

Het capaciteitsprobleem van **Veilig Thuis** voor het jeugddeel, is voor een belangrijk deel veroorzaakt door het feit dat de eigen middelen van de voormalige financier, de provincie Zuid-Holland, bij de decentralisatie niet ter

¹ Veilig Thuis wordt uitgevoerd in een samenwerkingsorganisatie van Jeugdbescherming west (jeugddeel: AMK-functie, Advies- en Meldpunt Kindermishandeling) en de Dienst Gezondheid & Jeugd (volwassenendeel: SHG-functie, Steunpunt Huiselijk Geweld). Veilig Thuis is de nieuwe benaming voor het AMHK (Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling)

² CIT wordt uitgevoerd door Jeugdbescherming west.

beschikking van gemeenten zijn gesteld. Dit heeft geleid tot een afname van het budget voor de AMK-functie per 1 januari 2015 met 39%. Veilig Thuis moest vervolgens met minder formatie dezelfde instroom aan meldingen afhandelen als daarvoor. Door het beschikbaar stellen van incidentele middelen uit het jeugdhulpbudget is de korting in 2015 en 2016 beperkt tot 21%. Het idee was dat de omvang van deze subsidie voldoende zou zijn voor de transformatie van Veilig Thuis, waardoor de druk op Veilig Thuis verlaagd kon worden. Het is Veilig Thuis niet gelukt de korting op het budget op te vangen, vanwege:

1. een overschatting van het tempo van de benodigde transformatie waarbij Veilig Thuis afhankelijk is van overname van meer meldingen (na beoordeling als eenvoudig of enkelvoudig) door lokale teams en hulpverlening;
2. de forse stijging van het aantal meldingen in 2016 (met 23% ten opzichte van 2015);
3. nieuwe inspectie-eisen (24-uurs beschikbaarheid van een vertrouwensarts en voldoende beschikbaarheid van een gedragswetenschapper) waaraan met de bestaande formatie niet werd voldaan; en
4. het ontstaan van wachtlijsten.

De subsidie die Jeugdbescherming west vanaf 2015 had aangevraagd voor de uitvoering van het **Crisis Interventie Team** (CIT) is niet kostendekkend gebleken. Bovendien voert het CIT naast zijn kerntaken aanvullende werkzaamheden uit, waarvoor niet is voorzien in samenwerkingsafspraken met partners. Zo vangt het CIT meldingen op van partnerorganisaties en is afschalen naar lokale teams of toe leiden naar hulpverlening regelmatig niet mogelijk binnen 24 uur na stabilisatie van een crisis. Om te zorgen voor goede samenwerkingsafspraken levert een onafhankelijk projectleider in het eerste kwartaal van 2017, afgestemd met relevante partners, een plan op voor een regionale crisisdienst vanaf 1 juli 2017.

De capaciteitsproblemen van Veilig Thuis en het CIT zijn in 2016 opgelost, dankzij het besluit van het Algemeen Bestuur op 7 juli 2016 om op basis van de knoppennotitie extra subsidie te verlenen. Het is Veilig Thuis eind 2016 gelukt om met de extra geworven formatie de wachtlijsten weg te werken in 2016.

Om in 2017 de inzet te kunnen plegen die naar verwachting nodig is, zijn de **subsidieaanvragen 2017³** voor het jeugddeel van Veilig Thuis en het CIT fors hoger dan de beschikbare middelen. Het Algemeen Bestuur heeft op 15 december 2016 besloten om het verschil van 1,7 miljoen euro te dekken door de 17 gemeenten om een extra financiële bijdrage te vragen. Het Algemeen Bestuur heeft besloten het verschil niet ten laste te brengen van het regionaal beschikbare jeugdhulpbudget voor 2017 dat wordt beheerd door de Serviceorganisatie. Reden hiervoor is dat de druk op de regionale zorgmarkt al zo groot is dat er verdringing ontstaat. In 2016 zijn bij een substantieel aantal jeugdhulpaanbieders cliëntstops ingesteld vanwege het bereiken van hun budgetplafond. Om te waarborgen dat jeugdigen de voor hen noodzakelijke hulp ontvangen, is de 'nee tenzij'-regeling ingesteld. Het beroep hierop leidt tot overschrijding van de begroting van de Serviceorganisatie. Wanneer de totale subsidieaanvragen van Jeugdbescherming west ten laste van het regionale jeugdhulpbudget 2017 moet worden gebracht, dan betekent dit - naast de makro-korting - een flinke verhoging van de druk op de regionale zorgmarkt. Voor het vragen van een extra financiële bijdrage aan de 17 gemeenten heeft de Serviceorganisatie een **begrotingswijziging** opgesteld. Het Algemeen Bestuur legt de begrotingswijziging in een afzonderlijke brief aan u voor, voor een **zienswijze** van uw gemeenteraad.

De DG&J heeft bij de centrumgemeenten Nissewaard en Dordrecht subsidieaanvragen gedaan voor de uitvoering van het volwassenendeel van Veilig Thuis in 2017. Ook deze aanvragen overschrijden de beschikbare middelen. De centrumgemeente Nissewaard stelt voor 2017 de aan haar gevraagde subsidie beschikbaar. Op dit moment kan nog niet worden aangegeven of de centrumgemeente Dordrecht het totale aan haar gevraagde subsidiebedrag voor 2017 toekent en of hiervoor een verzoek wordt gedaan aan de betrokken gemeenten tot het leveren van een financiële bijdrage. Hiervoor wordt een afzonderlijk besluitvormingstraject doorlopen.

In de tabel op de volgende pagina vindt u een overzicht van het totaal aan verleende subsidies voor Veilig Thuis in 2016 en het totaal van de subsidieaanvragen Veilig Thuis voor 2017.

³ Het Algemeen Bestuur van de DG&J is verantwoordelijk voor de subsidiëring van Jeugdbescherming west voor Veilig Thuis; de subsidie wordt verleend door de Serviceorganisatie. De DG&J is afhankelijk van financiering van Veilig Thuis vanuit de centrumgemeenten Dordrecht en Nissewaard.



Overzicht subsidies Veilig Thuis

Subsidie Veilig Thuis	Verleende subsidie 2016 (in €)	Subsidieaanvraag 2017 (in €)
<i>Serviceorganisatie > Jeugdbescherming west</i>		
- Uitvoering AMK-functie	2.217.857	
- Transformatie (incidenteel)	650.000	
- Wachtlijsten (incidenteel; knoppennotitie 2 ^e helft 2016)	200.000	
Subtotaal	3.067.857	4.244.316
<i>Centrumgemeenten > DG&J</i>		
<i>Dordrecht</i>		1.025.248
- Uitvoering SHG-functie	491.443	
- Transformatie	82.526	
<i>Nissewaard</i>		217.477
- Uitvoering SHG-functie	146.660	
- Transformatie	17.474	
Subtotaal	638.103	1.242.725
Totaal	3.705.960	5.487.041

Positionering Veilig Thuis

Verantwoordelijkheidsverdeling

Met de inwerkingtreding van de Jeugdwet en de Wmo per 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk geworden voor het inrichten en in stand houden, organiseren en uitvoeren van een AMHK. De gemeenten in Zuid-Holland Zuid hebben deze verantwoordelijkheid gedelegeerd aan de gemeenschappelijke regeling DG&J in artikel 5, onderdeel IV. Bij de inwerkingtreding van de Wmo 2015 hebben Rijk en VNG afgesproken om voor de bekostiging van het volwassenendeel van Veilig Thuis voorlopig te blijven werken met centrumgemeenten, waarbij deze een regierol hebben en de financiële middelen ontvangen. In deze brief informeren wij u over het besluit van het Algemeen Bestuur over de positionering van Veilig Thuis. Wanneer bij de uitwerking van het besluit blijkt dat aanpassing van de tekst van de gemeenschappelijke regeling nodig is, dan wordt u gevraagd uw gemeenteraad te verzoeken een zienswijze te geven op de voorgestelde aanpassing.

Samenwerkingsorganisatie Veilig Thuis

Veilig Thuis Zuid-Holland Zuid wordt sinds 1 januari 2015 uitgevoerd in een samenwerkingsorganisatie van Jeugdbescherming west⁴ en de DG&J⁵. De samenwerkingsorganisatie is ontstaan als gevolg van de wettelijke plicht van gemeenten om te voorzien in een geïntegreerd AMHK. Vanuit praktische overwegingen zijn per 1 januari 2015 de bovenwettelijke taken van het meldpunt Zorg & Overlast en OGGZ-taken) toegevoegd aan de samenwerkingsorganisatie Veilig Thuis. Eind 2014 hebben de gemeenten in Zuid-Holland Zuid besloten nog geen keuze te maken voor de positionering van Veilig Thuis, maar eerst ervaringen op te doen met een geïntegreerd AMHK.

Positioneringsbesluit

Het Algemeen Bestuur heeft besloten Veilig Thuis per 1 januari 2018 te concentreren op de kerntaken van het AMHK. Dit zijn de wettelijke AMHK-taken, de expertise- en monitorfunctie en de taken op basis van de Wet tijdelijk huisverbod (WTH)⁶. De taken op het gebied van Z&O/OGGz blijven uitgevoerd worden door de DG&J, waarbij de voordelen van het onder één dak functioneren samen met Veilig Thuis zo mogelijk worden behouden. Samenwerken op de werkvloer is cruciaal, maar hoeft niet in 1 organisatie.

⁴ Jeugdbescherming west is binnen de samenwerkingsorganisatie verantwoordelijk voor de uitvoering van de voormalige AMK-functie (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling).

⁵ De DG&J is binnen de bestaande samenwerkingsorganisatie verantwoordelijk voor de uitvoering van de voormalige SHG-functie (Steunpunt Huiselijk Geweld) en het meldpunt Z&O (Zorg & Overlast) en OGGZ-taken (Openbare Geestelijke Gezondheidszorg).

⁶ De door Veilig Thuis uit te voeren taken op basis van de Wet tijdelijk huisverbod zijn: uitvoeren van risico-inventarisatie, triageren binnen kantoortijden, monitoren van casussen en voeren van casusregie bij complexe zaken.



Het Algemeen Bestuur heeft besloten Veilig Thuis publiek te positioneren onder de gemeenschappelijke regeling DG&J, met name omdat:

1. Veilig Thuis op basis van de wettelijke taken bevoegd is om diep in te grijpen in de persoonlijke levenssfeer van mensen. Veilig Thuis mag privacygevoelige informatie inwinnen bij derden over een kind of volwassene, zonder toestemming vooraf van het kind (of degene die het gezag heeft over het kind) of de volwassene. Het onderzoeken van meldingen van kindermishandeling en huiselijk geweld vraagt zorgvuldigheid en onafhankelijkheid;
2. Veilig Thuis en lokale teams⁷ een gelijksoortige en bovendien nauw met elkaar samenhangende ontwikkelopgave (transformatie binnen het sociale domein) hebben; beide transformatieopgaven zijn de verantwoordelijkheid van gemeenten. Goede aansluiting van Veilig Thuis op de lokale teams is noodzakelijk om tijdig te kunnen op- en afschalen;
3. positionering onder de gemeenschappelijke regeling de meeste mogelijkheden biedt om direct te kunnen sturen.

Het Algemeen Bestuur heeft besloten de voorkeur voor de verschijningsvorm van Veilig Thuis bij positionering onder de gemeenschappelijke regeling nader te bepalen op basis van een uitgewerkt organisatieontwerp. Er zijn 3 verschijningsvormen mogelijk: als afdeling van de DG&J, als apart organisatie (naast DG&J, Serviceorganisatie en RAV) en als stichting onder de gemeenschappelijke regeling. Deze verschijningsvormen worden op dit moment nader onderzocht.

Vervolg

Voor het kunnen bepalen van een voorkeur voor de verschijningsvorm van Veilig Thuis bij positionering onder de gemeenschappelijke regeling, is een nadere uitwerking nodig. Hiervoor is opdracht verleend aan een ambtelijk opdrachtnemer, mevrouw M.J. Horeman, gemeentesecretaris van Sliedrecht. De ambtelijk opdrachtnemer stelt een kwartiermaker aan die de verschillende verschijningsvormen uitwerkt en op basis van een ontwerp voor de organisatie van Veilig Thuis de voorbereidingen treft voor implementatie per 1 januari 2018. Bij deze uitwerking wordt rekening gehouden met een efficiënte en effectieve inrichting en transformatie van Veilig Thuis. We verwachten dat dit vanaf 2018 tot besparing (in termen van geld en/of verbetering van de werking van het jeugdhulp- en Wmo-stelsel in Zuid-Holland Zuid) leidt. Belangrijk om te beseffen is dat de besparing op Veilig Thuis in sterke mate afhankelijk is van de samenwerking met andere partijen in het jeugdhulp- en Wmo-stelsel, zoals de lokale teams, jeugdgezondheidszorg, maatschappelijk werk en gespecialiseerde zorg. Veilig Thuis heeft in 2015 en 2016 samenwerkingsafspraken gemaakt en verder aangescherpt met lokale teams en de jeugdgezondheidszorg. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en gemeenschappelijke regeling om de juiste randvoorwaarden voor de benodigde samenwerking te scheppen, onder andere door duidelijke en op elkaar afgestemde kaders mee te geven. Ook dit wordt meegenomen bij de nadere uitwerking.

Op basis van de nadere uitwerking besluit het Algemeen Bestuur over de gewenste verschijningsvorm van Veilig Thuis. Wanneer voor het realiseren van deze verschijningsvorm een aanpassing van de tekst van de gemeenschappelijke regeling nodig is, wordt u gevraagd uw gemeenteraad te verzoeken een zienswijze te geven.

Wij verzoeken u deze brief ter informatie aan te bieden aan uw gemeenteraad.

Met vriendelijke groet,
Het dagelijks bestuur van de Dienst Gezondheid & jeugd.

De secretaris,

K.J. van Hengel

De voorzitter,

C.M.L. Lambrechts

⁷ Zoals jeugdteams, sociale teams en wijkteams.